

at modsætte sig Beskættelse af Skatterne. Vi behøve ikke at bevare et Overskud i det Diemed at afdrage paa Statsgjælden, idet det jo nemlig vil ses, at Statsgjælden, naar vi regne rigtig efter, i Virkeligheden er lig med Null. Smidderlid er dette kun den ene Side af Sagen. Den anden fuldt saa vigtige Side af Sagen er Spørgsmaalet om den aarlige Indtægt og Udgift, Spørgsmaalet om, hvorvidt der er et Overskud og da, hvor stort dette Overskud er. For ikke at holde mig til et enkelt Aar, hvor Tilfældighederne altid gjøre sig gjældende, skal jeg gaa ud fra de sidst forløbne 5 Aar, for hvilke Statsregnskab foreligger, altsaa Aarene 1877—78, 1878—79, 1879—80, 1880—81 og 1881—82. Maa det nu først bemærkes, at det naturligtvis gaar med Statens Bedrift, ligesom det gaar med en privat Mand's Bedrift, at der altid kan være Tvivl om, hvorledes man rettelig maa opgjøre hans Regnskab. Der er Udgifter, som man kan være i Tvivl om skulle anses for at være Driftsudgifter, eller om de ere anvendte til, hvad man kan kalde Kapitalforøgelse, til Forbedring af Status. Der er ligeledes Indtægter, som man kan være i Tvivl om, hvorvidt de maa anses for at være virkelige Driftsindtægter, eller Kapitalforbrug. Men dernæst — selv om man er enig om, at den og den Anvendelse maa karakteriseres som Kapitalforbrug istedetfor som virkelig Indtægt, eller Kapitalerhvervelse istedetfor virkelig Udgift, saa er der for at afgjøre, hvor stort det disponible Driftsoverskud er, fremdeles endnu et Spørgsmaal at besvare: Hvorvidt er man nødsaget til at afholde disse og hine Udgifter til Kapitalforøgelse, som der er Tale om, eller kan man efter Behag lade det være? Naar f. Ex. en Gaard trænger til at drænes, er det klart nok, at den Sum, som nedlægges i Jorden, forsaavidt ikke er Forbrug af Kapital, men kun en Omlægning, en Omflytning deraf, en Forbedring af Eiendommen med saa meget, som Dræningen koster. Spørgsmaalet om, hvorvidt man har disse Penge tilovers til et eller andet Formaal, maa afhænge af, hvorvidt man kan lade være at dræne eller ikke. Naar man er kommen til det Resultat, at det er absolut nødvendigt at bruge Pengene til dette Formaal, saa har man dem jo selvfølgelig ikke disponible til noget Andet. For Statsregnskabets Vedkommende er der nu samlet paa 2 Paragrafer, — § 10 paa Indtægtsiden og § 27 paa Udgiftsiden — en lang Række af saadanne tvivlsomme Poster: paa den ene Side Forbrug af Aktiver, paa den anden Side Erhvervelse af Aktiver, paa den ene Side Stiftelse af Gjæld, paa den

anden Side Afbetaling paa Gjæld. Spørgsmaalet om, hvorvidt vi kunne betragte de Beløb, der aarlig anvendes til Jernbaner, til Telegrafer, til Havneanlæg og lignende saakaldte produktive Formaal som henhørende til Overskudet eller ikke, er Noget, der kan være Gjenstand for Tvivl. I det Dieblit, man besvarer det bekræftende, har man i de sidste 5 Aar haft et Overskud af 6 Millioner, 7 Millioner, 8 Millioner, ja i det sidste Aar, der dog var rent exceptionelt, endogaa af over 12 Millioner. I det Dieblit, man derimod ikke vil betragte disse Udgifter som henhørende til Overskudet, bliver dette naturligtvis betydelig mindre. Jeg skal nu ikke opholde mig ved, hvorledes det i denne Henseende er rigtigst at regne, idet dette egentlig i denne Sammenhæng ikke er af nogen Betydning. Det, som er det Afgjørende, er ikke, hvorvidt de Penge, vi bruge til Jernbaneanlæg osv., maa siges at være tagne ud af Overskudet eller ikke, men det Afgjørende er, hvorvidt vi kunne og ville lade være at anlægge disse Jernbaner, disse Telegrafer, disse Havne, eller hvorvidt vi ikke ville lade være. Jeg vil nu, for at regne saa sikkert som mulig, for at man ikke med den mindste Skygge af Ret skal kunne bebreide mig „Uretfærdighed“, for at man ikke skal have det Allermindste at „hage“ sig ved, jeg vil regne, at man i de kommende Aar vil afholde Udgifter til disse Formaal altsat i samme Omfang som i de forløbne Aar. Jeg vil derfor ene og alene tage Hensyn til det rent kontante, det rent beholdne Overskud, der fremkommer, efterat Udgifterne til alle disse Formaal ere afholdte. Jeg siger da, at vi ud af dette kontante Overskud have Raad til at afse 2 Millioner. Det er den Sum, jeg ansøgte ifjor ved Finantslovens 1ste Behandling, og jeg har siden den Tid undertastet Spørgsmaalet en fornyet Overveelse og er bleven yderligere bestyrket i den Opfattelse, at det vil være fuldt forsvaret for Staten at opgive et saadant Beløb.

I disse forløbne Aar — 5 Aars Perioden fra 1ste April 1877 til 31ste Marts d. A. — have vi foretaget følgende Udgifter paa § 27. For det første Statsgjælden. Statsgjælden er i dette Tidrum bleven forøget med eet større Beløb, som skyldes Overtagelsen af de sjællandske Jernbaner. Der udstedtes i den Anledning for omtrent 28 Millioner Kr. Obligationer, og der overtoges Banernes Prioritetsgjæld, 13 Mill. Kr., tilsammen 41 Millioner Kr., men da Staten samtidig i selve Jernbanerne har erhvervet et Aktiv, der skulde give fuld Baluta for denne Gjæld, og da hele denne Transaktion overhovedet ikke er passeret gennem det egentlige Stats